

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
СУМСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

12 лютого 2018 року

№ 3

м. Суми

**Про визнання рішення таким,
дія якого не зупиняється у зв'язку
з порушенням господарським судом
провадження у справі про визнання його недійсним**

Адміністративна колегія Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, за результатами розгляду подання від 12.02.2018 №10 Про визнання рішення таким, дія якого не зупиняється у зв'язку з порушенням господарським судом провадження у справі про визнання його недійсним,

ВСТАНОВИЛА:

Рішенням адміністративної колегії Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 05.10.2017 за №10 (далі – *Рішення адмінколегії*):

1) Визнано, що ПАТ «Сумигаз» за результатами діяльності у 2016 році та поточному періоді 2017 року відповідно до частини 1 статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку розподілу природного газу в територіальних межах території Сумської області, на якій розташована газорозподільна система, що використовується ПАТ «Сумигаз» для надання послуг.

2) Визнано, що дії ПАТ «Сумигаз», які полягають у неприйнятті на облік Товариства лічильників роторного типу, внесених до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, встановлених на замовлення споживачів суб'єктами господарювання, які мають відповідні дозволи, у відповідності до вимог погодженої Товариством проектної документації та вимог Кодексу газорозподільних систем, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною 1 та пунктом 7 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку розподілу природного газу газорозподільною системою у межах території Сумської області, на якій розташована газорозподільна система, що використовується ПАТ «Сумигаз» для надання послуг, що призвели до ущемлення інтересів споживачів та усунення із суміжних (пов'язаних) ринків, а саме, ринку побутових приладів обліку газу та ринку послуг з будівництва/ реконструкції внутрішніх газових мереж та встановлення приладів обліку газу в межах Сумської області інших суб'єктів господарювання, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку розподілу природного газу.

3) Зобов'язано ПАТ «Сумигаз» у десятиденний строк з дня отримання рішення припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене у пункті 2 резолютивної частини рішення, шляхом прийняття на абонентський облік ПАТ «Сумигаз» приладів обліку газу, внесених до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, незалежно від їх типу, назви чи виробника, встановлених у відповідності до вимог погодженої Товариством проектної документації та вимог Кодексу газорозподільних систем на замовлення споживачів, в тому числі гр. Пономаренка суб'єктами господарювання, які мають відповідні дозволи.

4) Відповідно до частини 2 статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за вчинене порушення, зазначене у пункті 2 резолютивної частини рішення, накладено на ПАТ «Сумигаз» штраф у розмірі 68000 гривень.

Відповідно до частини 2 статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення та розпорядження Антимонопольного комітету України, голів його територіальних відділень є обов'язковими до виконання.

Згідно із статтею 22 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» розпорядження, рішення та вимоги органу Антимонопольного комітету України, голови територіального відділення Антимонопольного комітету України, вимоги уповноважених ними працівників Антимонопольного комітету України, його територіального відділення в межах їх компетенції є обов'язковими для виконання у визначені ними строки, якщо інше не передбачено законом.

На сьогоднішній день на законодавчому рівні забезпечена можливість споживачів вільно обирати надавачів послуг з будівництва/реконструкції внутрішніх газових мереж та встановлення приладів обліку за прийнятними для останніх умовами (цінами), а надавачі цих послуг можуть конкурувати між собою, пропонуючи споживачам кращу якість надання послуг за доступними цінами.

Слід зазначити, що така можливість існує (може існувати) лише за умови рівного доступу суб'єктів господарювання - надавачів послуг з будівництва/реконструкції внутрішніх газових мереж та встановлення приладів обліку до інфраструктури газорозподільної системи, призначеної для розподілу природного газу від газорозподільних станцій безпосередньо споживачам.

Встановлення нерівних (невигідних) умов здійснення господарської діяльності негативно впливає як на розвиток та функціонування ринку в цілому, так і на окремих підприємств, особливо тих, які змушені перебувати у ділових стосунках з ПАТ «Сумигаз», що призводить до дестабілізації пов'язаних ринків.

За інформацією ПАТ «Сумигаз», отриманою в ході проведеного в рамках справи №02-06/08-2017 дослідження (лист від 08.12.2016 № Sm-ЛІВ-1741-1216), станом на 01.01.2016 загальна кількість абонентів (побутових споживачів) Товариства становила 372530, із них забезпечені лічильниками 293 463 абоненти, в тому числі які використовують природний газ:

для опалення - 233346 абонентів, забезпеченість лічильниками становить 100%;

для приготування їжі та підігріву води - 36592 абонентів, із них забезпечені лічильниками 36353, або 99,3%;

для приготування їжі – 102 592 абоненти, із них забезпечені лічильниками лише 23 764, або 23,2%.

Станом на 01.11.2016 загальна кількість абонентів (побутових споживачів) Товариства становила 374 783, із них забезпечені лічильниками 300 662 абоненти, в тому числі які використовують природний газ:

для опалення – 233 346 абонентів, забезпеченість лічильниками становить 100%;

для приготування їжі та підігріву води – 36822 абоненти, із них забезпечені лічильниками 35 499, або 96,4%;

для приготування їжі – 101 346 абоненти, із них забезпечені лічильниками лише 28 548, або 28,2%.

Таким чином, станом на 01.11.2016 загальна кількість побутових споживачів ПАТ «Сумигаз», приміщення яких не обладнано приладами обліку газу, становила 74 121 абонентів.

Аналіз наданої ПАТ «Сумигаз» в ході дослідження інформації показав, що протягом 2016 року та поточного періоду 2017 року від побутових споживачів на абонентський облік Товариства було прийнято лише лічильники мембранного типу.

Окрім зазначеного, територіальним відділенням також встановлено, що у разі визнання за результатами періодичної перевірки лічильників роторного типу непридатними до подальшої експлуатації та ремонту, на заміну їм встановлюються та приймаються на облік Товариства виключно лічильники мембранного типу.

Разом з тим, в ході розгляду справи територіальним відділенням встановлено, що в межах Сумської області є споживачі, які офіційно висловили своє бажання встановити саме лічильники роторного типу. Так, у матеріалах справи наявні копії звернень 29 споживачів до ПП «Недригайлів «Рембудсервіс», які мають намір замовити послуги з реконструкції внутрішніх газових мереж та установки лічильників роторного типу.

Окрім вказаного, лічильники роторного типу мають намір встановити 265 мешканців міста Суми, які підписали електронну петицію громадянина Дворниченка В.М., розміщену на офіційному сайті електронних петицій (<http://e-dem.in.ua/sumy/Petition/View/337>).

Разом з тим, невирішеність питання стосовно прийняття ПАТ «Сумигаз» на облік Товариства лічильників роторного типу не дають змогу споживачам вчиняти дії, передбачені Кодексом та направлені на забезпечення власних приміщень приладами обліку газу, які вони обрали із внесених до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки.

При цьому, як спостерігається із проведеного дослідження, використання ПАТ «Сумигаз» своєї монопольної влади відбувається недозволеними (неправомірними) способами, суперечить основним принципам конкуренції та призводить до заподіяння шкоди суспільним та державним інтересам, правам суб'єктів господарювання і споживачів.

Слід зазначити, що забезпечення принципів об'єктивності, яка полягає в обґрунтуванні прийнятих рішень; прозорості, яка полягає в інформуванні суб'єктів ринку природного газу (у тому числі шляхом розміщення публічної інформації на офіційному веб-сайті) про відповідні правила та порядки взаємовідносин; недискримінації, яка полягає в незастосуванні додаткових обмежень та заборон, не передбачених законодавством, відповідно до пункту 5 глави 2 розділу I Кодексу покладено саме на оператора ГРМ.

Суб'єкти господарювання зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Відповідно до вимог чинного законодавства суб'єкту господарювання (групі осіб), що займають монопольне (домінуюче) становище на ринку, заборонено зловживати цим становищем і таким чином спотворювати конкурентні ринкові механізми.

Разом з тим, виконання ПАТ «Сумигаз» *Рішення адмінколегії* забезпечить захист суспільних інтересів мешканців Сумської області, в частині відновлення права самостійно обирати між кількома надавачами послуг за прийнятними для останніх умовами (цінами) та реалізації права побутових споживачів самостійно за конкурентними цінами придбавати засоби обліку природного газу, внесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, що, в свою чергу, забезпечить рівні конкурентні відносини як на ринку послуг з будівництва/реконструкції внутрішніх газових мереж та встановлення приладів обліку, так і безпосередньо серед їх виробників.

Враховуючи зазначене та керуючись статтями 12, 12-1, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», абзацом третім частини третьої статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року №291/5482, зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. З метою захисту суспільних інтересів визнати рішення адміністративної колегії від 05.10.2017 №10 у справі №02-06/08-2017, прийняте відповідно до частини першої статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», таким, дія якого не зупиняється у зв'язку з порушенням господарським судом провадження у справі про визнання його недійсним.

Голова адміністративної колегії

Є.М.Касьян

Члени адміністративної колегії

_____ / В.М. Коваленко /

_____ / С.В. Гусак /

Секретар колегії

_____ / В.В. Василенко /